

Kontrol i økologiske svinebedrifter

Økologisk svineproduktion er et eksempel på en specialproduktion, som modtager en udvidet kontrol i forhold til andre produktioner.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

De økologiske svineproduktioner skal opfylde den almindelige lovgivning om fx dyrevelfærd og medicin, de skærpede regler for økologisk produktion samt brancheregler.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Kontrol er blevet en del af hverdagen for alle og i langt de fleste tilfælde forløber den uden problemer. Uanmeldte kontrolbesøg kan dog opleves som stressende – mest fordi det griber ind i de daglige gøremål uden chance for tilrette andre aktiviteter efter det.

Resultatet kan blive, at man som besætningsansvarlig mister overblikket. Det er en ubehagelig oplevelse, som man kan undgå ved at forberede sig mentalt. Ved mental forberedelse menes kendskab til strukturen i de forskellige kontrolorganer.

Forskellige instanser er ansvarlige for regler og kontrol, men når kontrollen udføres på bedriften kan én og samme person (kontrollør) repræsentere alle instanser ved samme besøg. Det sker for at spare landmanden for flere besøg end højst nødvendigt.

Oversigt over regler, instanser og kontrol

Lovgivning	Instans der er ansvarlig for regler og kontrol	Instans der udfører kontrollen	Kontrol frekvens
Almindelig nationale regler og EU-regler	Fødevarestyrelsen/ Plantedirektoratet (staten)	Fødevarestyrelsen/Plantedirektoratet (fx velfærd)	5 pct. stikprøve + evt. risikobaseret
Økologi – EU-regler for autoriserede økologiske bedrifter	Plantedirektoratet (staten)	Plantedirektoratet	100 pct. årlig kontrol + ca. 10 pct. stikprøve
Branche-/ leverandøraftale med Friland A/S	Friland/Dyrenes Beskyttelse	Plantedirektoratet på vegne af Friland A/S/Dyrenes Beskyttelse	100 pct.

Et kontrolbesøg bør begynde med, at kontrolløren præsenterer sig og fortæller, hvad der skal kontrolleres.

Fødevarestyrelsen

Besætningsejeren får udleveret en oversigt over de regler, besætningen skal kontrolleres efter. Dernæst gennemgår dyrlægen besætningen og udfylder undervejs en tjekliste.

Efter gennemgangen af besætningen udfylder kontrolløren en kontrolrapport, som besætningsejeren bliver bedt om at skrive under. Underskriften fungerer ikke som en godkendelse af kontrolresultaterne. Den dokumenterer, at besætningsejeren - eller den, der eventuelt repræsenterer ejeren - har været til stede under kontrolbesøget, og at informationsmaterialet om reglerne, der kontrolleres efter, er udleveret. Inden besøget afsluttes, bliver kontrolrapporten udleveret, og hvis alt er i orden, vil dyrlægen oplyse, at der ikke har været noget at bemærke.

Man kan læse mere Fødevarestyrelsens hjemmeside om emnet, www.foedevarestyrelsen.dk

EU-økologikontrol

Plantedirektoratets kontrollører i regionerne sender de afsluttede kontrolrapporter til Plantedirektoratet i Sorgenfri, som behandler de eventuelle registrerede overtrædelser. I så fald vil der være mulighed for at kommentere rapporten (høringssvar). Se Vejledningen i økologisk jordbrugsproduktion, kapitel 27 og 30.

Branche regler

Brancheaftalen (leverandøraftalen) er en aftale mellem landmanden og den virksomhed som aftager produktet. Betingelserne fremgår af leverandøraftalen og underskrives (accepteres) af landmanden.

Kontrollen som alliancepartner

Det er vigtigt at holde fast i, at kontrollen er en alliancepartner, der har mulighed for at godkende produktionen, så den kan oppebære en merpris. Det er afgørende at få skabt en god atmosfære omkring et kontrolbesøg - også for selv at kunne bevare overblikket over hændelsesforløbet.

Brug den tid, der er nødvendigt for at få klarhed over:

- Hvem repræsenterer kontrollanten (instans)?
- Hvilke regler skal kontrolleres?
- Eventuelle bemærkninger
- Hvem får tilsendt resultatet/kontrolrapporten?
- Hvad er næste skridt (muligheder for at kommentere kontrolrapporten)?
- Hvem kan kontaktes/hjælpe efter kontrolbesøget?

Det gode kontrolbesøg – et emne på efterårets Økologi-Kongres

På efterårets Økologi-Kongres 2011, 23.- og 24. november er der mulighed for at mødes med personer, der til daglig arbejder med kontrol ud fra vinkler som psykologi, jura og praktik. Her er med andre ord etableret en "helle", hvor man som landmand kan komme med sine spørgsmål og erfaringer og deltage i snakken om, hvad der skal til for at få et godt kontrolbesøg.

Læs mere på www.okologi-kongres.dk.

Kontrollen er nødvendig for at kunne oppebære en merpris i den økologiske produktion.

Foto: Videncentret for Landbrug, Økologi

Denne artikel har været brugt i et medie inde i LandbrugsMedierne